

19 mars 2024

Ärende till
SKBs ordinarie föreningsstämma
1 juni 2024

Förslag om att anta "Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag"

Styrelsens förslag till ordinarie föreningsstämma 2024 om att anta "Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag":

Innehållsförteckning

Förslag om att anta "Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag".....	1
Sammanfattning.....	1
Förslag till beslut.....	2
Svensk Kooperation.....	3
Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag.....	3
SKB och koden	4
Konsekvenser för SKB	4
Slutsats och sammanfattning.....	7

Sammanfattning

Styrelsen framlägger härmed förslag om att SKB genom beslut vid föreningsstämma ska anta Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag. Styrelsen bedömer att SKB, i allt väsentligt, följer kodens principer. Vissa av de stadgeändringar som för närvarande bereds genom det arbete som redan nu pågår, ligger i linje med kodens principer. Ett fåtal styrande dokument behöver upprättas och fastställas. En årlig styrningsrapport som redovisar och följer upp hur SKB efterlever kodens principer avses införas i SKBs års- och hållbarhetsredovisning.

Att införa koden skulle utgöra en kvalitetsstämpel för föreningen och visa på ambitioner och arbetssätt som leder till medlemsinflytande och transparens. Ett antagande av koden ligger i linje med förslag i motion 2021/14 och styrelsens svar på densamma.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår föreningsstämman besluta

- att anta Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag,
- att uppdra åt styrelsen att vidta de åtgärder som erfordras för att SKB ska efterleva kodens principer.

Bilaga 1: Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag utgiven av Svensk kooperation 2019

Svensk Kooperation

SKB är medlem i den ekonomiska föreningen Svensk Kooperation, som samlar producent-, konsument- och bostadskooperationen samt de ömsesidiga företagen. Svensk Kooperation är partipolitiskt obundet. Föreningens ändamål är att öka kunskapen om Kooperation, sprida idéer och visioner, driva opinionsbildning och företräda medlemmarna i frågor som rör de kooperativa och ömsesidiga företagens villkor.

Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag

Kodens framtagande och förvaltning

För att främja det kooperativa och ömsesidiga företagandet har Svensk Kooperation utarbetat "*Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag*". Koden är gemensam och branschöverskridande och ska kunna tillämpas av kooperativa och ömsesidiga företag med olika storlek, organisation och verksamhet. Koden är uppbyggd på principer i stället för regler och ger vägledning för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag baserat på kooperativa värderingar om självhjälp, personligt ansvar, demokrati, jämlikhet, rättvisa och solidaritet.

Svensk Kooperation, huvudman för förvaltning och utveckling av koden, och har för detta ändamål tillsatt en kommitté som tagit fram den. På uppdrag av styrelsen för Svensk Kooperation samlar kommittén in och analyserar företagets styrningsrapporter och erfarenheter från kodens praktiska tillämpning. Eventuella ändringar av koden beslutas av styrelsen för Svensk Kooperation. Kommittén består av representanter från Svensk Kooperations medlemsföretag, så som HSB, Lantmännen, Fonus, Riksbyggen, Landshypotek, LRF och KF samt externa representanter såsom representant för forskning inom det aktuella området.

Rapportering

Företag som antar koden ska varje år ta fram en styrningsrapport om hur företaget lever upp till kodens principer. Koden anger vilka grundläggande krav som ställs på rapporten, men den utformas utifrån företagets unika förutsättningar. Hittills (mars 2024) har 17 företag antagit koden och 15 av dessa har tagit fram sina första styrningsrapporter. Vid en granskning av dessa rapporter kan konstateras att de kan utformas utifrån det enskilda företagets omfattning, verksamhet och ambition. Det innebär att de skiljer sig åt väsentligt åt vad gäller innehåll, omfattning och utformning. Allt från någon enstaka sida till ett tjugotal sidor.

Det finns inte någon fastlagd mall för hur styrningsrapporten ska utformas. Styrelsen för SKB avser att upprätta styrningsrapport som en integrerad del av års- och hållbarhetsredovisningen. Den avses också hållas relativt kortfattad.

Granskning

För att underlätta för föreningens förtroendevalda revisor, som erhåller rollen som granskare, har Svensk Kooperation tagit fram en vägledning som handlar om rollen som granskare ur ett medlemsperspektiv. Vidare har ett utbildningsprogram tagits fram, som hålls löpande.

SKB och koden

Syfte

Kodens syfte är att främja medlemsdialog, demokratiska beslutsprocesser samt ökad transparens och öppenhet. Att anta koden skulle för SKB medföra att de frågor som kodens principer fokuserar på ges uppmärksamhet i den årliga rapporteringen, på ett strukturerat sätt. Därigenom förväntas föreningens legitimitet inom dessa områden förstärkas och granskningen av styrningsrapporten ger ett kvitto på hur föreningen lever upp till relevanta förväntningar på medlemsinflytande. En slags kvalitetsstämpel.

Uppdrag - stadgerevision

I motion 2021/14 föreslås att SKB ska implementera verksamhetskodens principer. Motionären lyfte fram behovet av koden som kompletterande styrdokument, utöver stadgarna. Vidare framhöll motionären att antagande av koden visar att medlemsnyttan ska främjas och visa att medlemmarnas demokratiska inflytande är en positiv framgångsfaktor. Styrelsen har i sitt utlåtande ställt sig positiv men framhöll att den måste antas av SKBs föreningsstämma, lämpligen i samband med revision av stadgarna.

Sedan november 2023 arbetar en projektgrupp bestående av representanter för köande och boende fullmäktige, styrelsen och tjänsteman – under ledning av extern projektledare – med att ta fram förslag till ändring av föreningens stadgar. I uppdraget till projektgruppen ingår bland annat att föreslå hur en beredningsgrupp (valberedning) för köande fullmäktige och hur digitala nomineringar och val kan implementeras i stadgarna. Båda dessa är exempel på frågor som bidrar till att kodens intentioner.

Det är lämpligt att anta koden vid ordinarie föreningsstämma 2024 då behov av stadgeändring för att uppfylla kodens intentioner går att tillgodose i närtid.

Konsekvenser för SKB

Nedan återges kodens åtta principer. För varje princip redovisas styrelsens bedömning av huruvida åtgärder/förändringar behöver vidtas inom SKB för uppfyllande av respektive princip.

2.1 Syfte och medlemsnytta

"Styrelsen ska säkerställa att företagets syfte, värdegrund och strategier utgår från medlemmarnas mening och att företaget långsiktigt levererar medlemsnytta.

Styrelsen ska säkerställa att företaget har en öppen kommunikation med medlemmar, medarbetare och andra intressenter, lägga fast riktlinjer för företagets uppträdande i samhället och ange vilka regelverk och principer som företaget följer."

SKB bedöms uppfylla principen. På vilket sätt redovisas i styrningsrapporten.

2.2 Demokratiska processer

"Kooperativa företag har demokratiska processer där medlemmarnas mening får ett tydligt genomslag. Processerna ska på ett öppet och transparent sätt främja medlemmarnas

medverka i olika forum och ge möjlighet till påverkan och insyn i verksamheten.

Medlemmarna utser också representanter till de högsta beslutande organen.

Styrelsen ska kontinuerligt utvärdera företagets demokratiska organisation och vid behov initiera förändringar.”

SKB bedöms uppfylla principen. På vilket sätt redovisas i styrningsrapporten.

2.3 Medlemmarnas deltagande i företagets värdeskapande

”Den kooperativa affärsmodellen utgår från att medlemmarna deltar i företagets värdeskapande genom två roller, en affärsrelation och en ägarrelation.

Styrelsen ska säkerställa att dessa relationer är utformade så att de främjar medlemmarnas ekonomi, engagemang och lojalitet.”

SKB bedöms uppfylla principen. På vilket sätt redovisas i styrningsrapporten.

2.4 Stämman

”Stämman ska förberedas och genomföras på ett sådant sätt att goda förutsättningar skapas för medlemmarna att utöva sina medlemsrättigheter.

På stämman ska väljas en eller flera personer med uppdrag att granska verksamheten ur ett medlemsperspektiv och lägga fram en granskningsrapport till stämman.”

SKB bedöms uppfylla principen. På vilket sätt redovisas i styrningsrapporten.

2.5 Valberedningen

”Samtliga val, till styrelse, revisor och till andra förtroendeuppdrag, ska ske transparent och vara förberedda genom en strukturerad valberedningsprocess. Valberedningen ska också lämna förslag till arvoden för förtroendevalda.

Valberedningar kan förekomma på flera nivåer i organisationen och varje valberedning ska ha riktlinjer för sitt uppdrag. Valberedningens ledamöter ska, oavsett hur de utsetts, tillvarata företagets och medlemmarnas intresse.”

SKB bedöms i huvudsak uppfylla principen. På vilket sätt redovisas i styrningsrapporten.

I stadgerevision steg 2 finns förslag om att inrätta valberedning för att förbereda val av köande fullmäktige. Idag finns en beredningsgrupp utsedd av styrelsen. Digitala nomineringar och val, som också finns med i förslag till kommande stadgerevision, medför också en friare nominering som enligt kodens vägledning kan bidra till att få in nya kategorier av förtroendevalda.

2.6 Styrelsen

”Styrelsens kompetens ska vara anpassad till verksamhetens komplexitet och omfattning. Förutom medlemmar i föreningen ska styrelsen vid behov även ha externa ledamöter som tillför ytterligare kompetens.

Styrelsens ordförande leder styrelsens arbete och ansvarar för att styrelsen arbetar på ett effektivt sätt. Ordföranden ska på ett objektivt sätt främja en öppen debatt och konstruktiva diskussioner inom styrelsen. Varje ledamot ska agera självständigt och med integritet."

SKB bedöms i huvudsak uppfylla principen. På vilket sätt redovisas i styrningsrapporten.

Antecknas att styrelsen inte har några externa ledamöter. Då SKB är en förening öppen för alla bedöms detta inte vara relevant, då nyval av kloka personer kan föregås av att dessa blir medlemmar.

2.7 Ersättning till ledande befattningshavare

"Företaget ska ha övergripande riktlinjer för ersättningar och villkor till ledande befattningshavare (vd och ledningsgrupp).

Riktlinjerna ska tydligt ange hur ersättningar och villkor för vd och ledande befattningshavare fastställs.

Styrelsen ska inrätta ett ersättningsutskott eller själv fullgöra uppgiften.

Principer om ersättningar till ledande befattningshavare ska beslutas av stämman. Företagets revisorer ska granska hur principerna har tillämpats och lämna ett skriftligt yttrande till stämman."

En övergripande riktlinje för ersättning till ledande befattningshavare behöver tas fram och fastställas av föreningsstämman. En sådan bedöms kunna tas fram och framläggas för beslut vid ordinarie föreningsstämman 2025. Antecknas att rörliga ersättningar till ledande befattningshavare inte förekommer inom SKB. Ersättning till ledande befattningshavare grundar sig på SKBs lönekriterier som är desamma för ledningen som för övriga medarbetare.

2.8 Revision, risk och intern kontroll

"Styrelsen ska etablera ett ramverk och processer för riskhantering och intern kontroll. Det ska vara anpassat till verksamhetens komplexitet och omfattning och vara föremål för årlig utvärdering.

Styrelsen ska inrätta ett revisionsutskott eller själv fullgöra uppgiften.

Styrelsen ska se till att personer som väljs för att granska verksamheten ur ett medlemsperspektiv har tillgång till relevant information om verksamheten och ett reglerat samarbete med externa revisorer."

SKB bedöms uppfylla principen. På vilket sätt redovisas i styrningsrapporten.

3 Rapportering

"Företag som genom beslut på stämman valt att ansluta sig till koden ska följa principerna och i en styrningsrapport förklara på vilket sätt de tillämpats.

Rapporten ska vara fokuserad på hur kodens principer har tillämpats. Rapporten ska tas in i årsredovisningen eller redovisas i särskild ordning, och vara en kvalitativ beskrivning för varje enskild princip. För att underlätta förståelsen ska förklaringar lämnas och referenser göras till de delar i företagets övriga rapportering, där principerna fått genomslag. Rapporteringen ska vara företagsspecifik och informativ, samt dessutom beskriva vilka åtgärder företaget planerar och vad som ska åstadkommas framöver i förhållande till koden.”

En styrningsrapport föreslås upprättas för 2024 att utgöra en integrerad del av års- och hållbarhetsredovisningen för 2024.

Resurser

Utöver medlemsavgiften till Svensk Kooperation är det kostnadsfritt att anta koden.

Styrelsen bedömer att de åtgärder som behöver vidtas för att uppfylla kodens principer kan göras utan kostnad.

Att upprätta styrningsrapporten kan göras med befintlig egen personal. Dock på tid som hade kunnat användas för annan verksamhet, men omfattningen är rimlig och kommer inte att leda till några påtagliga inskränkningar i annan verksamhet.

Styrningsrapporten kommer att ta några sidor i anspråk av års- och hållbarhetsredovisningen, vilket är den tillkommande kostnad som blir följden av att anta koden.

Slutsats och sammanfattning

Styrelsen bedömer att det finns ett värde för SKB att införa *Svensk kod för styrning av kooperativa och ömsesidiga företag*. Det handlar om att sätta fokus på medlemsperspektivet gällande demokratiskt viktiga frågor i ett kooperativt företag. Att anta, leva upp till, granska och rapportera på kodens principer bedöms medföra en kvalitetsstämpel som kan användas i olika sammanhang. Kostnaden bedöms vara ringa.
